

۷۲ - علماء راشدین¹

و نیز از حضرت بهاء الله قوله الاصفی الاجلی: مقصود از علماء در این موارد که ذکر شده نفوسی هستند که خود را در ظاهر به لباس علم میآریند و در باطن از آن محروم در ذکر این مقام در لوح حضرت سلطان چند فقره از فقرات کلمات مکنونه که به اسم صحیفه فاطمیه صلوات الله علیها از قلم ابری ظاهر ذکر میشود ای بیوفایان چرا در ظاهر دعوی شبانی کنید و در باطن ذنب اغنام من شده اید مثل شما مثل ستاره قبل از صبح است که در ظاهر درّی و روشن است و در باطن سبب اضلال و هلاک کاروانهای مدینه و دیار من است و همچنین میفرماید ای بظاهر آراسته و بیاطن کاسته مثل تو مثل آب تلخ صافی است که کمال لطافت و صفا از آن در ظاهر مشاهده شود و چون بدست صراف ذائقه احدیه افتد قطره از آن را قبول نفرماید تجلی آفتاب در تراب و مرآت هر دو موجود ولکن از فرقدان تا ارض فرق دان بلکه فرق بی منتهی در میان ... اما علمائی که فی الحقیقه به طراز علم و اخلاق مزین اند ایشان به مثابه رأس اند از برای هیکل عالم و مانند بصرانند از برای امم لازال هدایت عباد بآن نفوس مقدسه بوده و هست نسأل الله ان یوقّهم علی ما یحبّ و یرضی انه هو مولی الوری و ربّ الآخرة و الوری .

و قوله الاعلی: اعلم انّ العالم من اعترف بظهوری و شرب من بحر علمی و طارّ فی هواء حبّی و نبذ ما سوائی و اخذ ما نزل من ملکوت بیانی البدیع انه بمنزلة البصر للبشر و روح الحيوان لجسد الامکان تعالی الرحمن الذی عرفه و اقامه علی خدمه امره العظیم یصلی علیه الملائه الاعلی و اهل سرادق الکبریاء الذین شربوا ریحی المختوم باسعی القوی القدير .

¹ فی الحدیث: خیر ما ورث الابهاء لابنائهم الادب ... و حسن التادیب ان یكون من غیر عنف و ضرب بل بلطف و تأن . و فی حدیث: العلم لا یقبض الله العلم بعد ما بسطه و لكن یموت العالم فیذهب بما یعلم فتلیهم الجفاه فیضلون و یضلون (این پاورقی مربوط به صفحه ۳۲۵ است) (مجمع البحرین) ای اهورامزدا فرزندی به من عطا فرما که با تربیت و دانا بوده در هیئت اجتماعی داخل شده به وظیفه خود رفتار نماید فرزند رشید و محترمی که احتیاج دیگران را برآورد و فرزندی که بتواند در ترقی و سعادت خانواده و شهر و مملکت خود بکوشد. (آتش نیایش ۶۲ - ۵) که تا هر کسی را که دارد پسر

نماند که بالا کند بی هنر

(این پاورقی مربوط به صفحه ۳۲۵) میباشد (فردوسی)

و از حضرت عبدالمہاء در رسالہ سیاسیہ است: و اما دانایان پاک دل پاک جان‌اند ، ہر یک رحمت یزدان‌اند و مہبت رحمن شمع ہدایت‌اند و سراج عنایت بارقہ حقیقت‌اند و جافظ شریعت میزان عدالت‌اند و سلطان امانت صبح صادق‌اند و نخل باسق فجر لامع‌اند و نجم ساطع ینبوع عرفانند و معین ماء عذب حیوان ، مرئی نفوس‌اند و مبشر قلوب ، ہادی امم‌اند و منادی حق بین بنی آدم آیت کبری ہستند و رایت علیاء ... و ما دون ایشان جسم بی جان‌اند و نقش حیطان و أضلہ اللہ علی علم منصوص قرآن .

و در رسالہ مدنیہ آن حضرت است قولہ العزیز: علماء سراج ہدایت‌اند بین ملأ عالم و نجوم سعادت‌اند مشرق و لائح از افق طوائف و امم ، سلسبیل حیات‌اند انفس میتہ جہل و نادانی را و معین صافی کمالات‌اند تشنگان بادیه نقص و گمراہی را ، مطلع آیات توحید‌اند و مطلع بر حقایق قرآن مجید طبیب حاذق‌اند جسم معلول عالم را و تریاق فاروق اعظم‌اند ہیئت مسمومہ بنی آدم را حصن‌اند مدینہ عالم انسانیت را و کہف منیع‌اند مضطربین و مضطربین جہالت را .

و در آن رسالہ در بیان علماء روحانی حقیقی کہ مرجع انامند قولہ الاجلی: اولاً صفت کمالیہ علم و فضل است و جامعیت این مقام اعظم اقوم آگاہی کما ہی بر غوامض مسائل الہی و حقایق حکم سیاسیہ شرعیہ قرآنی و مضامین سائر کتب سماوی و وقوف بر ضوابط و روابط ترقی و تمدن ملت باہرہ و اطلاع بر قوانین و اصول و رسوم و احوال و اطوار و قواء مادی و ادبی عالم سیاسی ملل سائرہ جامعیت فنون نافعہ عصریہ و تتبع در کتب تاریخیہ اعصار سالفہ ملل و دول است چہ کہ اگر شخص عالم وقوف بر مضامین کتب مقدسہ و جامعیت حکمت الہیہ طبیعیہ و علوم شرعیہ و فنون سیاسیہ و معارف عصریہ اطلاع بر وقایع عظیمہ قرون سالفہ ملل و دول نداشته باشد عند اللزوم عاجز ماند و این منافی صفت جامعیت است .